

COVID-19: Usmernenia EK týkajúce sa hraničných opatrení, hospodárstva a financovanie výskumu

Euroskupina (ministri financií štátov eurozóny) včera zostavila prvý súbor súčasných vnútroštátnych a európskych opatrení a stanovila rámec aj pre ďalšie opatrenia na reakciu na vývoj a podporu oživenia hospodárstva. Cieľom je zabrániť prepuknutiu epidémie COVID-19 a zmierniť jej negatívne sociálno-ekonomické účinky. Komisia víta skutočnosť, že Euroskupina je odhodlaná urobiť všetko pre to, aby efektívne riešila súčasné problémy, obnovila dôveru a podporila rýchle oživenie. Komisia Euroskupine predstavila svoje **návrhy z 13. marca na zmiernenie negatívnych sociálno-ekonomických dôsledkov prepuknutia choroby COVID-19**. Tie zahŕňajú úplnú flexibilitu rámca štátnej pomoci a fiškálneho rámca, mobilizujú rozpočet EÚ s cieľom umožniť skupine EIB poskytovať krátkodobú likviditu pre malé a stredné podniky a nasmerovať 37 miliárd EUR do boja proti COVID-19.

[Vyhlásenie komisára pre hospodárstvo Paola Gentiloniho](#)

Európska komisia včera zaslala členským štátom na konzultáciu **návrh dočasného rámca štátnej pomoci na podporu hospodárstva** v súvislosti s prepuknutím choroby COVID-19. Cieľom pomoci je napraviť vážne narušenie hospodárstva EÚ. Pravidlá EÚ v oblasti štátnej pomoci poskytujú členským štátom súbor nástrojov na takéto rýchle a účinné kroky:

- i) zriadiť systémy priamych grantov (alebo daňové výhody) do 500 000 EUR pre spoločnosti,
- ii) poskytnúť dotované štátne záruky za bankové pôžičky,
- iii) umožniť verejné a súkromné pôžičky s dotovanými úrokovými mierami,
- iv) uznať dôležitú úlohu bankového sektora pri riešení hospodárskych dôsledkov prepuknutia choroby COVID-19, konkrétne pri poskytovaní pomoci konečným zákazníkom, najmä malým a stredným podnikom.

[Vyhlásenie výkonnej podpredsedníčky Margarethe Vestagerovej](#)

Predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová vyzvala najvyšších predstaviteľov členských štátov, aby zaviedli **dočasné obmedzenie pre všetky neopodstatnené cesty do EÚ**. O týchto krokoch informovala aj partnerov G7. Zákaz by mal platiť **na počiatočné obdobie tridsiatich dní**, ktoré možno v prípade potreby predĺžiť. Navrhujú sa výnimky pre obzvlášť dlhodobých obyvateľov EÚ, rodinných príslušníkov európskych občanov a diplomatov. Nevyhnutný personál, ako sú lekári, zdravotné sestry, zdravotnícki pracovníci, výskumní pracovníci a odborníci, ktorí pomáhajú pri boji s koronavírusom, ako aj osoby prepravujúce tovar a pohraniční pracovníci, môžu aj naďalej cestovať do EÚ. Túto výzvu prerokuje Európskej rade už o chvíľu (v utorok o 17:00). Komisia vyzvala hlavy štátov a vlád, aby prijali opatrenia s okamžitým účinkom, po dohode so štátmi schengenského priestoru, ktoré nie sú členmi EÚ. Táto výzva je doplnkom k včerajším usmerneniam o hraničných opatreniach na ochranu zdravia a zachovanie dostupnosti základného tovaru a služieb.

[Vyhlásenie predsedníčky Ursuly von der Leyenovej](#)

[COVID-19: Dočasné obmedzenie cestovania do EÚ](#)

Európska komisia ponúkla financovanie až do výšky **80 miliónov** eur inovatívnej spoločnosti [CureVac](#), ktorá sa v nemeckom meste Tübingen zaoberá očkovaním a vývojom vakcín, s cieľom podporiť **vývoj a výrobu očkovacej látky proti koronavírusu** v Európe. Podpora by mala formu záruky EÚ na pôžičku EIB, ktorá sa v súčasnosti hodnotí, v rámci finančného nástroja na financovanie výskumu infekčných chorôb InnovFin v rámci programu Horizont 2020. Spoločnosť vyvinula novú technológiu na prekonanie potreby udržania vakcín stabilných bez chladenia. Predbežné štúdie ukázali, že táto technológia je príslubom rýchlej reakcie na ochorenie COVID-19. Ak sa tak preukáže, mohli by sa za nízke náklady vyrobiť milióny dávok vakcíny a klinické testovanie by sa malo začať v júni 2020.

[Tím zodpovedný za boj proti koronavírusu](#)

Doteraz podniknuté kroky zo strany EK:

Európska únia má v oblasti verejného **zdravia podporné právomoci** - môže podporovať, koordinovať alebo dopĺňať činnosti členských štátov. Znamená to, že členské štáty si vyhradili zdravotníctvo takmer úplne do svojej kompetencie a Európskej únii v tejto oblasti zverili koordináciu (Európske stredisko pre prevenciu a kontrolu chorôb), cezhraničný tok informácií, schvaľovanie liekov (Európska agentúra pre lieky) a, samozrejme, vnútorný trh.

Tu prinášame súhrn doterajších krokov:

16.3.2020 - EK predložila **usmernenia** pre členské štáty, týkajúce sa **opatrení zavádzaných na štátnych hraniciach** v kontexte šíriaceho sa ochorenia COVID-19. Na jednej strane je potreba ochrániť ľudí pred šírením vírusu, na druhej strane je potrebné zaistiť pohyb dôležitých tovarov a služieb (zdravotnícke materiály, tovary podliehajúce skaze, záchranné služby) na európskom vnútornom trhu. Predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová navrhla zavedenie dočasného obmedzenia cestovania, ktoré nie je nevyhnutné na obdobie 30 dní, s možnosťou predĺženia v prípade potreby.

[Vyhlásenie Ursuly von der Leyenovej](#)

[Tlačová správa](#)

15. 3. 2020 – EK zabezpečuje, **aby ochranné prostriedky ostali v EÚ** - zavádza systém vývozných povolení na ochranné prostriedky. To znamená, že takýto zdravotnícky materiál sa môže vyvážať do krajín mimo Únie iba s výslovným súhlasom vlád EÚ. Komisia tiež odrádza od zákazu predaja ochranných prostriedkov medzi krajinami EÚ - pretože žiadna krajina nedokáže sama vyrobiť všetko, čo potrebuje.

[Tlačová správa](#)

13.3.2020 - zmiernenie dopadov na hospodárstvo: európska [koordinovaná reakcia na zmiernenie sociálne-ekonomického dopadu koronavírusu](#).

Niektoré z opatrení:

- flexibilita rámca štátnej pomoci
- flexibilita európskeho fiškálneho rámca
- Mobilizácia rozpočtu EÚ - v nadchádzajúcich týždňoch **sa z rozpočtu EÚ uvoľní 1 miliarda EUR** ako záruka pre Európsky investičný fond s cieľom motivovať banky, aby poskytli likviditu MSP a malým spoločnostiam so strednou trhovou kapitalizáciou. Týmto spôsobom **sa pomôže aspoň 100 000 európskych MSP a malých spoločností** so strednou trhovou kapitalizáciou, ktorým sa poskytnú prostriedky približne vo výške 8 miliárd EUR. Okrem toho poskytneme **úverové prázdniny** existujúcim dlžníkom, ktorí sú negatívne ovplyvnení.
- **Investičná iniciatíva** - Komisia navrhuje, aby sa **37 miliárd EUR v rámci politiky súdržnosti** použilo na boj proti krízovej situácii spôsobenej koronavírusom. Na tento účel Komisia navrhuje, že tento rok nebude žiadať členské štáty o vrátenie nevyužitých prostriedkov predbežného financovania štrukturálnych fondov. Predstavuje to približne 8 miliárd EUR z rozpočtu EÚ, ktoré budú môcť členské štáty použiť na doplnenie štrukturálnych finančných prostriedkov vo výške 29 miliárd EUR v celej EÚ. **Pre Slovensko to znamená 2,475 miliardy EUR**, ktoré môže použiť za priaznivejších podmienok ako pri štandardnom čerpaní eurofondov. Upustí sa aj od potrebného spolufinancovania z národných rozpočtov a štáty tak budú môcť tieto prostriedky využiť k záchrane životov, podpore firiem a ďalšie potrebné účely.
- Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby tento návrh urýchlene schválili, aby ho bolo možné prijať v priebehu nasledujúcich dvoch týždňov.
- Rozšírenie rozsahu pôsobnosti **Fondu solidarity EÚ** aj na krízu v oblasti verejného zdravia, aby sa mohol v prípade potreby mobilizovať pre najviac zasiahnuté členské štáty. V roku 2020 sú k dispozícii prostriedky až do výšky 800 miliónov EUR.

[Tlačová správa](#)

[Otázky a odpovede](#)

11.3.2020 - **Intenzívnejšie opatrenia Komisie v reakcii na COVID-19** - mobilizácia **140 miliónov EUR** z verejného a súkromného financovania **na výskum vakcín, diagnostiky a liečby**. Komisia tiež posilní svoju koordinačnú úlohu a bude každý deň v kontakte s národnými ministrami zdravotníctva a vnútra, aby prerokovali potrebné opatrenia.

[Tlačová správa](#)

[Opatrenia Európskej komisie v reakcii na koronavírus](#)

[Záznam tlačového brífingu Ursuly von der Leyenovej](#)

10.3.2020 - **Opatrenia Komisie v reakcii na COVID-19** - Komisia očakáva ďalší rapídny pokles leteckej dopravy, preto v zrýchlenom procese predstaví reguláciu prevádzkových intervalov letísk. Tá by mala uvoľniť tlak najmä na menšie letecké spoločnosti a obmedziť lietanie prázdnych „letov duchov“. Cieľom Komisie je spomaliť šírenie vírusu, koordinovať opatrenia a urýchliť výskum liečby, diagnostiky a vakcín a znížiť vplyv na hospodárstvo.

[Opatrenia Európskej komisie v reakcii na koronavírus](#)

Záznam tlačového brífingu Ursuly von der Leyenovej

6.3.2020 - **EK podporí projekty sumou 47,5 milióna eur** - po uverejnení januárovej výzvy v hodnote 10 miliónov eur Európska komisia zabezpečila ďalších 37,5 miliónov eur na naliehavý výskum v oblasti vývoja vakcín proti koronavírusu a na jeho liečbu a diagnostiku. Toto opatrenie je súčasťou koordinovanej reakcie EÚ na hrozbu, ktorú pre verejné zdravie predstavuje COVID-19. Vďaka dodatočnej sume z programu Horizont 2020 Komisia zvyšuje rozpočet núdzovej výzvy vyhlásenej v januári s cieľom bojovať proti epidémii COVID-19 na **47,5 milióna eur**. Mohla tak vybrať 17 projektov zahŕňajúcich 136 výskumných tímov z celej EÚ i mimo nej, ktoré začnú pracovať na vývoji očkovacích látok, nových liečebných postupov, diagnostických testov a lekárskeho systémov zameraných na prevenciu šírenia koronavírusu.

Tlačová správa

Príhovor komisárky Stelly Kyriakidesovej

Tlačová konferencia po stretnutí ministrov zdravotníctva

28.2.2020 - **EK koordinuje hodnotenie vplyvu koronavírusu na priemysel** – EK bude koordinovať celoeurópsku analýzu účinkov nákazy na európsky priemysel a podniky. Informoval o tom komisár pre vnútorný trh Thierry Breton a požiadal členské štáty o zaslanie súhrnných údajov a hodnotení vplyvu situácie na dodávateľské reťazce.

Koordináčne centrum pre núdzové reakcie (ERCC) Komisie v súčasnosti nepretržite pracuje na poskytnutí pomoci Taliansku, ktoré požiadalo prostredníctvom mechanizmu EÚ v oblasti civilnej ochrany o pomoc a o ochranné masky. **Komisia spolu s členskými štátmi EÚ tiež zrýchľuje proces spoločného obstarávania ochranných pomôcok** s cieľom uľahčiť členským štátom ich dostupnosť ako aj minimalizovať ich potenciálny nedostatok.

Otázky a odpovede ku koronavírusu

Koordináčne centrum pre núdzové reakcie (ERCC)

Odkazy na užitočné zdroje:

- V prípade záujmu o všetky každodenné správy vydávané Európskou komisiou vám odporúčame sledovať naše Denné správy – Daily News.
- Obrazový materiál z najaktuálnejších udalostí na pôde EÚ (tlačové konferencie, návštevy, významné stretnutia) poskytuje médiám bezplatne Audiovizuálny servis EK.
- Praktické rady o európskych právach pre podniky a občanov: www.vasaeuropa.eu
- Vyvraciame nepravdivé správy: www.euromyty.sk